

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Toidu varustuskindlus 2.0

Toomas Unt

Varustuskindluse valdkonna juht

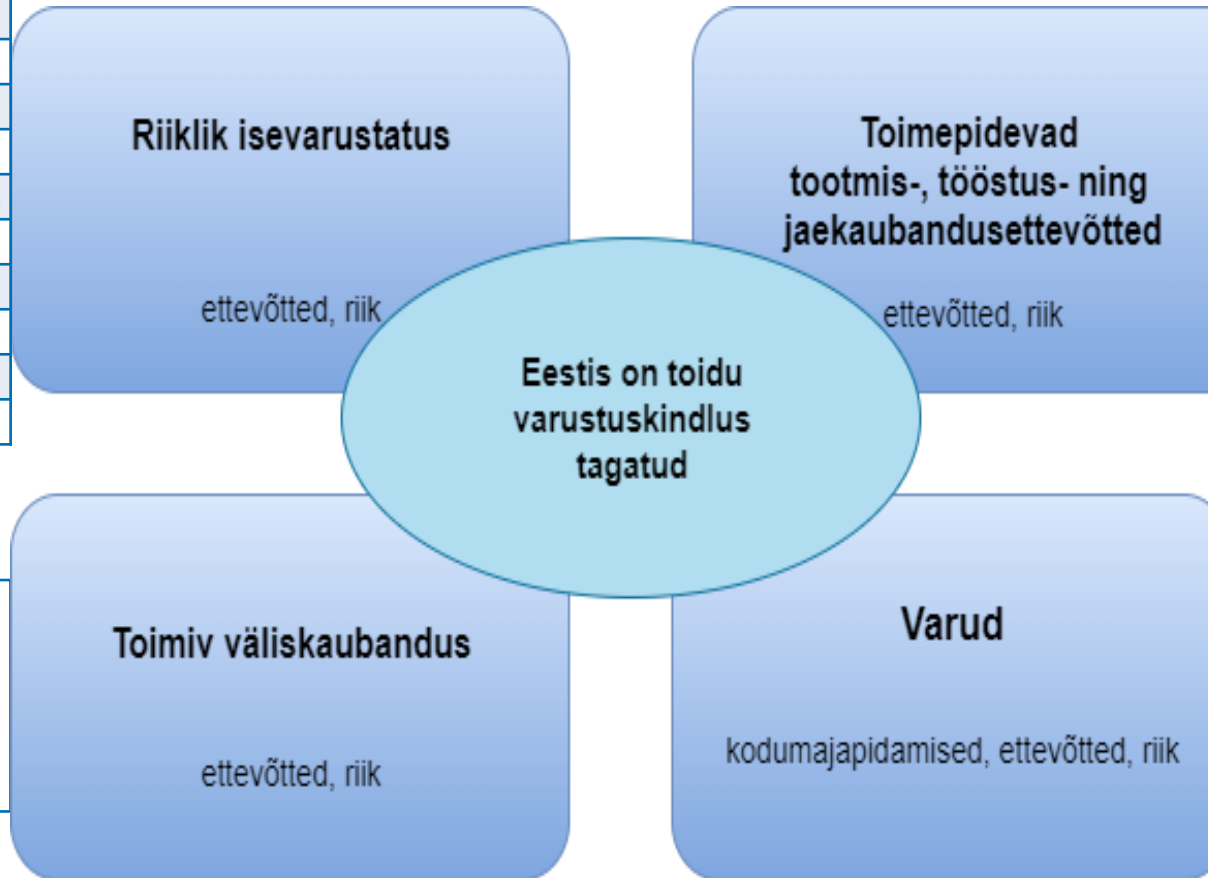
EPA 12.10.2023

Mis on viimaste aastatega muutunud...

- Pandeemia ja tõsised tarnehäired
- Gaasi kriis
- Elektri kriis
- Sõda Ukrainas
- Nord Stream plahvatus
- Sanktsioonid
- Ankur EstLink-is ja Kulgu tammi riskid
- Sõda Iisraelis
- Baltic Connectori katki
- Elisa merekaabli rike
- Pidevad küberrünnakud tsiviil IT taristu vastu
- Tavapäratud ilmaolud

Toidu varustuskindluse 4 sammast

Isevarustus, %	keskmine
Kala	300%
Teravili	199%
Piim	166%
Veiseliha	95%
Lamba- ja kitseliha	90%
Sealiha	78%
Kartul	70%
Liha kokku	74%
Linnuliha	57%
Munad	54%
Köögivili	46%
Värske puuvili, marjad	8%

>50% toidust ja toormest tuleb väljastpoolt Eestit: väetised, maitseained, makaronid, broileritibud, varuosad jne

ETO kandidaadid:
Leib - Eesti Pagar,
Liha - Maag Estonia
Piimatooted - E-Piim, Nordic Milk, Valio
Toorpiim - AS Väätsa Agro, OÜ Estonia
Jahu ja tangained - AS Tartu Mill
Jaekaubandus - Coop, Selver, Maxima, Rimi, Prisma, Grossi, Lidl
Aga ka tarneahel laiemalt.

- Kodused 1-7 p
- Tarneahelas –
 - kuni 2 kuud kui tööstused toimivad,
 - kuni 1 kuud (piiratud valik) kui tööstused ei toimi
 - Logistika peab toimima
- Riigi varu – 4 p (turulagi)

Ohustsenaariumid...

- riigikaitseline kriis
- massiivsed elektri varustuskindluse häired
- andmeside häiringud ning küberintsidendid
- vedelkütuse kättesaadavus
- majandusblokaad
- suuremahuline radioaktiivne reostus

Mis on tänaseks tehtud, mis vajab tegemist

- toidu varustuskindlus riiklikuks prioriteediks
- toimepidevuse tõstmine sh jaekaubandus
- koostöö ja õppused
- vedelkütuse jt **elutähtsate teenuste kättesaadavus kriisis**, EDK kasutamine kriisides
- kütusevarude suurendamine „tootja juures“
- tööstus- ja põllumajanduspoliitikaalased pikemaajalised muutused
- suund lepingulistelt toiduvarudelt reageerimisvarude suunas
- rahvusvaheline koostöö kriisides
- kriisiaegsed krediidimeetmed
- „sahtlisse kirjutatud“ erikorrad ja põhimõtted
- **kriisiaegsed ametikohad ja tehnika vabastus koormise alt**
- toidu varustuskindluse tõstmine üheks osaks mittesõjalise riigikaitse programmi võimearendusest

Mida veel meelde jätta

- EMÜ ja TÜ uuringud tõid välja, et toimepidevuse riskianalüüsid ja tegevusplaanid ettevõtetel reeglina puuduvad.
- Oma toimepidevuse tõstmine (riskid läbi mõelda: elekter, vedelkütus, side, vesi, kanalisatsioon, tööjõud, tootmissisendid, ...) tuleb eelkõige ise tagada.

Suuremates kriisides ei pruugi riik õigeaegselt appi jõuda.

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Aitäh!

